

GERONA DE BENITO PÉREZ GALDÓS

Gerona de Benito Pérez Galdós. Estudi introductor, amb notes i orientacions per a la lectura de *Gerona*, "episodi nacional" per Carles Bastons i Vivanco. Madrid, Castalia, 2004 (Col·lecció "Castalia Didàctica", núm. 61).

IGNASI BONNÍN I VALLS

La reconeguda i afamada Editorial Castalia acaba de publicar un dels més interessants *Episodios Nacionales* de Benito Pérez Galdós, amb una àmplia i acurada introducció de l'erudit i prolífic catedràtic de Llengua i Literatura Espanyoles de l'IES "Jaume Balmes" de Barcelona, el figurenc Carles Bastons i Vivanco, que ja en altres ocasions s'havia ocupat, molt minoritàriament, de la figura i de l'obra de l'esmentat escriptor canari. Una vegada més, el professor Bastons ofereix una mostra ben explícita de les seves aptituds didàctiques i del seu esperit crític. No es pot oblidar, tampoc el seu origen gironí, que recolza la interpretació del text galdosià en allò que té d'històric i de geogràfic.

L'aparició del llibre al qual ens referim - darreries de l'any 2004 -, llargament esperat, per cert, coincideix, no sabem si per casualitat, amb el 195è aniversari de l'heroica capitulació de la ciutat de Girona a l'exèrcit de Napoleó, per deixar després de set mesos ininterromputs de guerra, un panorama de destrucció, morts i misèria. La capital del Gironès havia patit tres setges consecutius, des de l'any 1808. És així, doncs, com dintre de cinc anys, bé es podria celebrar el bicentenari del fet històric que aquesta publicació vindria a preparar molt oportunament.

L'extensa i ben treballada introducció del professor Bastons va precedida d'unes detalladíssimes taules sinòptiques, de caire cronològic, on se situen els fets més rellevants de la biografia i de l'obra literària de Pérez Galdós, tot relacionant-los amb els esdeveniments històrics i de la vida cultural i artística del país i d'Europa. Contenen, doncs, uns resums molt útils de tot allò que succeeix any rere any des de 1843, data del naixement de Benito Pérez Galdós a Las Palmas de Gran Canària, fins el 1920, en què mor

a Madrid. A la vegada, aquests “Cuadros cronológicos” inclouen, en síntesi, allò que a continuació s’explica. No es pot perdre de vista que els *Episodios Nacionales*, a diferència de l’anomenada “novel·la històrica”, gènere literari diferent, tenen un predomini dels elements històrics per damunt dels ficticis, propis de la novel·la, per més que aquests no hi manquen i, fins i tot, els converteixen en peces de gran valor literari.

Constitueix el cos central de la “introducció” el desenvolupament dels apartats següents:

- 1.- Benito Pérez Galdós en el contexto de su época.
  1. 1 Contexto histórico.
  1. 2 Alcance y significación del Realismo y Naturalismo.
- 2.- La personalitat de Benito Pérez Galdós.
  2. 1 Semblanza humana de Benito Pérez Galdós.
  2. 2 Trayectoria narrativa de Benito Pérez Galdós.
  2. 3 Técnica narrativa de Benito Pérez Galdós.
  2. 4 El teatro de Benito Pérez Galdós.
  2. 5 Galdós periodista.
  2. 6 La correspondencia de Galdós.
  2. 7 El estilo.
- 3.- Los *Episodios Nacionales*.
- 4.- *Gerona*, Episodio Nacional.

Segueix una abundant i actualitzada bibliografia, a més d’una curiosa documentació gràfica.

La intenció didàctica del professor Bastons s’estén, altrament al llarg del text narratiu de *Gerona*, en les abundants i clarificadores notes a peu de plana referents a vocabulari, cites geogràfiques o toponímiques, textuals, etc. que en tot moment acompanyen el lector i li proporcionen així una lectura comprensiva. El treball es completa amb una interessant selecció de “Documentos y juicios críticos” i amb unes oportunes “Orientaciones para el estudio”, on es repassen els personatges, els principals recursos estilístics i altres aspectes que s’han anat trobant a l’obra. Es facilita d’aquesta manera la resposta als ben programats i adequats exercicis que es proposen als alumnes. Malgrat tot, no s’ha de pensar que el llibre que ressenyem és només per a ús escolar o acadèmic. La seva lec-

tura és útil per a qualsevol lector que busqui, a més del plaer de la bona literatura, una informació històrica molt vàlida d'allò que va succeir a Girona durant la invasió dels francesos a principis del segle XIX.

En conjunt, bé podem afirmar que tenim a les mans la més completa i millor estructurada edició d'un dels més coneguts i interessants *Episodios Nacionales* de don Benito Pérez Galdós.

